

Najprej vas obrijejo

Letošnji Teden slovenske drame je odprla krstna izvedba odrske priredbe kulturne radijske igre Butnskala avtorjev Emila Filipčiča in Marka Derganca. Pod režijskim vodstvom Vita Tauferja sta moči v koprodukciji združila Prešernovo gledališče in Slovensko mladinsko gledališče.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Radijska igra Butnskala je kot taka del slovenske zgodovine, vrhunski izdelek dveh mož briljantnega uma in moment nekega časa v zatonu socializma in pričakovanju nečesa, kar naj bi prišlo za njim. Bili so čudoviti časi za Butnskalo. Nekaj let kasneje je sledila filmska različica režiserja Francija Slaka, nakar smo začeli živeti nekaj, za kar še vedno ne vemo, kaj natančno je, in potem, ko je pred letom izšel strip Butnskala, ki ga je narisal in napisal Marko Derganc, je v aktualni gledališki sezoni dozorel tudi čas za odrsko priredbo Butnskale. Ko pogledamo 'skozi okno', se zavemo, da je tudi sicer pravi trenutek zanj, čeprav se današnje

izhodišče nekoliko razlikuje od tistega v začetku osemdesetih.

Butnskala je takrat nastajala spontano od oddaje do oddaje, prepis besedila iz stripa, ki je bil podlaga za uprizoritev, je tako rekoč zaključeno besedilo z učinkovito dramsko zgradbo. Temu sledi tudi režiser Vito Taufer. Sicer več kot štiriurna Butnskala je v krstni uprizoritvi doživela okrajšavo na polovico, a publika kljub temu ni prikrajšana za poanto besedila, na eni strani njeno sporočilno vrednost – bojmo se totalitarizmov vseh vrst, na drugi pa v igri dobimo značilni 'komijski žmoht' Butnskale, ki se vseskozi giblje na robu možnega, pada v absurd in se vrača v realnost, saj je, če znamo brati

med vrsticami, vseskozi tukaj in zdaj.

Navdušujoč je začetek s skrivno skupino, ki se na različne načine buta v skalo in se s tem počuti odlično ali vsaj bolje kot prej, se nadaljuje v domači sceni na domu sester Fanči in Mici v Medvodah, ko pride do prvih selekcij znotraj butnskalarjev in obsodbe slednje za izdajalko. Sledi stripovski del predstave, namreč spopad s steklimi lisicami, ko ne manjka streljanja, pokanja in splošne zmede. Po odmoru zmago nad steklimi lisicami in frotirkaji butnsklarji obeležijo s proslavo, domoljubnim punkom, revolucionarno romantiko sester Kislih, in da v novi družbi ne bi prišlo do prevelikega razvrata, vojaško diktaturo, in vzpostavitev nove

Najprej te obrijejo, potem namažejo z butnžavbo po čelu, kako boste butnili v skalo, boste izbrali sami. Valentinčič se je odločil za skupinskega. / Foto: Matic Zorman

oblasti po sistemu vsak izmed naših dobi nekaj. Kot rezultat diktature sledi klasičen teror nad drugače mislečimi in razdor znotraj oblasti same. Iz različnih razlogov se eni se odločijo za poroko, drugi za veselje, tretji postanejo amfibija, nekaj med človekom in ribo, kar ob lepih nočeh lahko srečate pod tacenskim mostom.

Iz odličnega materiala je Vito Taufer, zvest svojemu slovesu, na oder postavil

Butnskalo, ki jim tudi feni iz njenih radijskih časov ne morejo oporekati. Tauferjeva Butnskala ima vse, zgodbo in obešenjaštvo, pamet in norijo, je hkrati angažirana igra, ki nam da misliti, in stripovska 'zajebancija', ob kateri se 'rolamo'. Če si je bilo po radiu bistveno zapomniti citate, nam po predstavi misli plemenitijo tudi duhovite vizualne rešitve z odra. In z njimi prvovrstna igralska ekipa

z izjemnima Petrom Musevskim in Dariom Vargo ter Vesno Jevnikar, ki je v letošnji sezoni v življenjski formi, s prepričljivimi Blažem Šefom, Miho Rodmanom, Matejem Recerjem in Mojco Partljič ter vsemi ostalimi, ki dopolnjujejo kolektivno igro Butnskale.

Dragi starši, če želite, da bodo mladi razumeli, v kakšen svet smo jih pospremili, pošljite jih gledat Butnskalo. Ne le vam, tudi njim bo všeč.